

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SELMECZ-BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS-, A F. M. K. E. SELMECZBÁNYAI VÁLASZTMÁNYA- ÉS A MAGYAR TURISTA-EGYESÜLET SZITNYA-OSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA.

ELŐZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő:

KUTI ISTVÁN.

Kiadó és lapfuttató:

JOERGES AGOST.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hirdetések megállapodás szerint számítottak.

Nyiltér díja soronként 20 fill. Bélyegdíj minden hirdetésért 60 fill.

Megjelen minden esütörtökön.

Közegészségügyünk.

Nálunk most ragályos betegségek lépnek föl.

Megállapították ezt hivatalosan is s e nélkül is láthatja akárki, aki végig sétál a városon. Azok a piros czédulák a kapukon nem örömet hirdetnek, de azt, hogy ragályos, járványos betegség nem uralkodik, de van a városban.

A veszély a meglevő járványos betegségek miatt nem olyan nagy még, hogy félre verjük a harangokat, de éppen elég arra, hogy komolyan foglalkozzunk városunknak egyik, valljuk meg, a sok elhanyagolt között is elsősorban elhanyagolt állapotával, közegészségügyével.

Mert hogy elhanyagolt, azt úgy hiszszük, nem kell nagyon bizonyítgatni.

Nem az bizonyítja azt, hogy most nálunk járványos, ragályos betegségek vannak. Van az másút is, van mindenütt, ahol emberek laknak, sőt másutt talán, ahol kedvezőbbek az égalji és más viszonyok e betegségek repülő, szapora csiráinak, még nagyobb a járvány.

De bizonyítja az, hogy az öröklött rossz s a mai kor igényeit ki nem elégítő köz-

egészségügyi szervezet következtében, ma a hatóság csak igazán nagy erőfeszítéssel, sőt áldozattal képes teljesíteni azt a földadatot, amely reá háramlik s amelyet teljesítene nemcsak a törvény által előszabott, de humanus kötelessége is.

És hogy teljesíti és hogy elég sikerrel teljesíti, azt érdemül kell betudnunk.

Hogy egészségügyi szervezetünk nem felel meg a követelményeknek, elég, ha egy pillantást vetünk városi kórházunkra.

A kórház anyagi felszereléséről, berendezéséről nem szólhatunk semmit, az teljesen megfelelő. Ezt sem így vettük át, ez is a nemrég multnak az érdeme.

De a kórház egészségügyi szervezete, személyzete — be kell vallanunk — nagyon is nem megfelelő.

Mert a kórháznak van egy orvosa és egy, mond: egy ápolónője.

Ez a kórházi orvos egyuttal a város, a törvényhatósági város tisztí fő- és alorvosa és egyuttal magán orvos is, mert a fizetéséből nem élhet meg. No hát ha két Bosco is szorult volna bele, képtelenség, hogy megfeleljen az állásával járó kötelességeknek.

A kórházi ápolónő, az most nincsen, mert maga is ápolásra szorul. Tisztét, melyet

nem tudjuk, hogy miképen képes egymaga ellátni, most ebben a kritikus időben valami napszámosnó teljesíti.

Ha most véletlenségből az orvos is megbetegednék, — ő is ember, megtörténhetik vele — a kórház és benne a betegek, orvos és ápolás nélkül maradnak.

Lássá aztán a hatóság, hogy mit csinál.

Valamit csinálnia kell, de hogy mit és hogyan, az a nagy kérdés épen. Hogy nem könnyű feladat lenne, az bizonyos s hogy nem szabad a hatóságot ilyen problémák megfajlására kitenni, az nemcsak a hatóság, de épen a nagyközönség érdeke.

Elég ennyi, azt hisszük, hogy belássuk, hogy az öröklött állapot nem jó és hogy azon segíteni kell, segíteni minden áron és minél előbb.

Jól tudjuk azt, hogy a multaknak minden mulasztásait egyszerre nem pótolhatjuk, minden hibáját egyszerre nem hozhatjuk helyre; jól tudjuk azt, hogy az utóbbi években eleget s talán sokat is tettünk, hogy állapotaink javuljanak: feltétlen szükséges azonban, hogy egészségügyünkön egy és annyira gondoskodjunk, amilyen jól csak tudunk és amennyire erőnktől telik.

A „SELMECZBÁNYAI HIRADÓ” TÁRCZÁJA.

A virágok színéről és illatáról.

„A selmeczbányai gyógyászati és természetudományi egyesület* estélyén előadta: Tomasoyszky Imre, akad. tanárségéd.
(Folytatás.)

Sprengel Christian Conrad* volt az, aki 1793-ban a „Természet felfedezett titka” című művében azt írja, hogy: „A virágok feltűnő színének, illatának, alkotásának s egyéb sajátosságainak tulajdonképen az a célja, hogy a szerte-ropkédó rovarok figyelmét magukra vonják s azokat magukhoz csalogassák”... egyszerűval, hogy a rovarok a virágok megtermékenyítését eszközöljék. Elvét elvetették s csak későbbben, 1858-ban bizonyította be a nagy tudományu Darwin e tétel igazságát s még azt is mondja, hogy: „a pillangós növényeknek a rovarok látogatása a különböző növénygyedek keresztelését idézi elő.”

Dr. Müller Hermann, lippstadti tanár, 5 éven át nagy buzgalommal tett kísérleteket e téren s ő is erre az eredményre jutott.

Való és igazság tehát, hogy a rovarvilág fontos szerepet teljesít és hasznos teendőket végez a növények életében.

* L. Horváth Géza: A rovarvilág szerepe a növények megtermékenyítésében. Term. Közl. 1873.

Nemely virágnak, mint pl. az arany ribizske-, vörös ribizske-, vadgesztenye virágjának az a sajátos tulajdonsága is megvan, hogy az elvirításkor s a mézkiválasztás megszűntekor színét megváltoztatja, illetve ilyenkor lesz legélénkebb színű. Ezeknél a színváltoztatást akképpen magyarázzák, hogy azok a rovarok, amelyek itt a beporzást nem végezik, ide gyűljenek s azok a rovarok pedig, amelyek a beporzásra hivatottak, ugy is ellátogatnak a virágra s a beporzást eszközlik.

De nemcsak a virágnak, hanem a leveleknek színe is megváltozhat. Az örökzöld növények téli színezete is így jö létre. Mohl a téli színezet elváltozásának kétféle nemét különböztette meg, ugymint a megsárgulást és a megvörösödést. Előbbire szép példákat nyújtanak a tülevelűek, utóbbira az általánosan ismeretes repkény borostyán. A tülevelűek vizsgálásánál azt észlelték, hogy a sejtekben levő klorofill-szemcsék színe sárgás, míg a repkény borostyánnál a megvörösödést az anthocyanin nevű festőanyag okozza s ez csak ott található fel, ahol az assimiláció vagy egészen szünetel vagy legalább nem működik teljes erővel. Későbbben Kraus vetette fel e kérdést s mikroszkópi vizsgálatai alapján kimutatta, hogy a sárgulás a klorofill szemcséknek szétfoszlásán s így színük elváltozásán alapszik pl, a

Thujánál, Borókánál, a Téliöld puszpángnál stb. még pedig a tél hidegének befolyása következtében. Haberlandt szerint meg a következő 4 fokozat volna, u. m. 1. elsárgulás; 2. megbarnulás; 3. megvörösödés és 4. ezek kombinációi. A klorofillképződés az alacsony hőmérsék miatt szünetelven, a fény behatása mellett oxidált cianofill a nagyrészt sértetlen visszamaradt xantofill együtt adja meg a növényeknek sárga színét.**

Látjuk ebből, hogy a kloroplasták színezetének elváltozása így hozza létre az örökzöld növények téli színezetét. Ugyanily alakban történik ősszel a lomblevelűek zöld színű leveleinek sárgára, vörösre s barnára való átváltozása is!

Bizonyos körülmények közbejöttével beteg lehet maga a növény s így a virág is s ez is oka lehet az elváltozott színek. Valamint az állatoknál is azok egyes betegsége a felbő színének elváltozását vonhatja maga után, ugy a növények, virágok külső, élénk színe helyett, azok bágyadt kinézése betegségekre vezethető vissza. Így pl. a a növény színe elváltozhatik akkor, ha a hajszálygyökereit éri valami baj s ilyenkor a betegség a virágok színeiben is nyer kifejezést. Betegséget

** L. Földváry Tibor: Az örökzöld növények téli színezete. T. K. 1883. év 73. l.

Az egészségügy tekintetében feltétlenül és azonnal szakitanunk kell a régi krajazáros gazdálkodási politikával, amely legfőbb oka annak, hogy így állunk.

Vörheny, kanyaró.

Városunkban múlt évi november hó első felében fellépett a vörheny (sarlach) és a kanyaró (masern); ezen idő óta folyton terjed, terjed a város minden részében és a lakosság minden osztályában, szóval megvann városunkban a vörheny- és kanyaró-járvány.

Időszerű tehát nagyon, hogy egyet-mást elmondjunk e két betegségről, különösen azért, hogy védekezhessünk ellenük. Mert igaz ugyan, hogy mindnyájan Isten kezében vagyunk s ha ő akarja, minden védekezés hiábavaló, de hát az is igaz, hogy segits magadons, az Isten is megsegít.

A járvány — természetéhez hiven — lassan fejlődött, lassan éri el tetőfokát és vontatva fog alább hagyni.

A vörheny heveny, erősen ragályozó betegség, melynek tünetei: láz, torokfájdalmak, sűrűn egymás mellett álló, élénk piros foltok a bőrön; a kanyaró szintén heveny, erősen ragályozó betegség, melynél mutatkoznak láz, nátha, köhögés, szemhurut és a bőrön jól különálló vöröses foltok. A vörheny a legtöbb esetben súlyos betegség, melynél a halálozás körülbelül 30%; a kanyaró rendszeren kedvező felolvasu, jóllehet, előfordultak kanyaró-járványok 8% halálozással. A kanyaró még a kiütés fellépése előtt erős ragályozó képességgel bír, a vörheny pedig leginkább a kiütés fellépésekor, a hámlás idején, sőt még hetek múlva a hámlás megtörténte után is terjeszti ragályozó képességét.

Ezen betegségek iránt hajlammal leginkább a gyermekek bírnak a 2. és 12. életév között, nemkülömböség nélkül, ritkábban esnek ezen betegségekbe felnőttek és ezek között is inkább a nők kappják meg.

Tapasztalat bizonyítja, hogy vörheny- és kanyaró-járványok leginkább meleg időszakban lépnek fel. Mindkét betegséget bacillusok okozzák, melyek a levegővel és élelmi szerekkel bejutnak a szájba, behatolnak a mandolák, garat és légutak szöveteibe, vér- és nyirkedényeibe és ezen étaakon az egész szervezetet inficiálják. A ragályozás létrejön nemcsak a beteggel való közvetlen érintkezés folytán, hanem közvetve is, egy harmadik személy vagy tárgyak (ruha, ágynemű, bu-

tor stb.) által; a ragályozást közvetíthetik tápszerek, élelmi cikkek, mint pl. péksütemény s különösen a tej stb.

A beteg gyermekhez — különösen járvány idején — rögtön orvost kell hívni; járvány alkalmával a gyermeket, mely náthás, vagy köhög, vagy torkát fájlalja, iskolába ne küldjük; fektessük őt tág, világos, jól szellőztethető szobába, melyben felesleges butordarabok, mint szőnyegek és függönyök ne legyenek, mert ezek nemcsak hogy a könnyű fertőllenítést akadályozzák, de magukban tarthatják hónapokon keresztül is a ragályozó környezetet.

A beteg gyermektől az egészségesekeket rögtön el kell különíteni és pedig leghelyesebb a háztól elküldeni, de csak oly családban, hol kis gyermekek nincsenek; az egészséges gyermekeket más vidékre utaztatni nem helyes, mert esetleg magukban hordhatják már a betegséget és ennek folytán ragályozhatják a járványmentes vidéket. Kanyarónál igen fontos a rögtöni elkülönítés, mert a kanyaró — mint említettük — kezdeti stádiumban legragályozóbb; a vörhenyül pedig a tapasztalat bizonyítja, hogy azon gyermekek, melyek nem is rögtön, de a kiütés virágzásakor, vagy lehamlaskor lettek elkülönítve, a betegségtől mentek maradtak, holott a kanyarónál ily késő elkülönítés sikertelen maradt. Az elkülönítés minden esetben szükséges, mert még a legenyhébb vörheny is idézhet elő ragályozás utján halállal végződő súlyos vörhenyt. A kanyarónál legalább két heti, vörhenynél hat-nyolcz heti elkülönítés szükséges.

A beteg gyermekek ápolói egészségesekekkel ne érintkezzenek; kis gyermekek szülői kanyaró- vagy vörheny-betegeket ne látogassanak; pékek, házalók, tejkereskedők eltiltandók üzletük gyakorlásától, ha házukban ragályozó beteggel érintkeznek.

A meggyógyult gyermek, mielőtt hozzá bocsátatnák a betegségtől ment gyermekek, szappanos vízzel lemosandó és megfürösztendő; ruhái és ágyneműi, melyek az egész betegség alatt más ruháktól elkülönítve kezelve, alaposan fertőllenítendő, szintugy a betegszoba és a vele szomszédságban levő lakosztályok is. Értéktelen tárgyak megsemmisítendő, így különösen a szalmazsák, melyen vörhenybeteg feküdt, élegetendő.

Nem helyes az, ha a kis gyermeket azon okból, hogy kanyarót vagy vörhenyt ne kapjon, heteken keresztül szobában tartjuk; a friss levegő nélkülözése folytán a gyermek testedzése szenved; ezen alpnélküli óvatosság csak csökkentti a gyermek ellentálló képességét, sőt növeli a fogékony-ságát a betegségekkel szemben.

Dr.

KÖZGAZDASÁG.

A selmeczi népbank 1898-ik évi zárllata.

Az összforgalom volt 1898. évben	3748898	frt 14	kr.
Az összforgalom volt 1897. évben	3164922	„ 71	„
e szerint emelkedett:	483975	frt 43	kr.
Az egyes üzletágak a következőképen alakultak:			
I. betét volt 1898. évi december 31-ig	417272	frt —	kr.
betét volt 1897. évi december 31-ig	375980	„ 37	„
emelkedett tehát:	41291	frt 63	kr.
II. A váltó tárcza volt 1898. évben	352329	frt —	kr.
visszleszámitolás	75470	„ —	„
Osszesen:	427799	frt —	kr.
1897-ben volt összesen	363298	frt —	kr.
e szerint emelkedett:	64501	frt —	kr.
III. a jelzálog kölcsön üzlet volt 1898. decz. 31-én	158507	frt —	kr.
a jelzálog kölcsön üzlet volt 1897. decz. 31-én	141504	„ —	„
szaporodott tehát:	17003	frt —	kr.
IV. a kézi zálogüzlet volt 1898. decz. 31-én	18133	frt —	kr.
a kézi zálogüzlet volt 1897. decz. 31-én	16394	„ —	„
szaporodott tehát:	1739	frt —	kr.
Az 1898. évi nyereség teszen ellen az 1897. évi volt	12685	frt 54	kr.
vagyis szaporodott:	11623	„ 27	„
vagyis szaporodott:	1062	frt 27	kr.

Mihez képest a tavaly 7 forintban minden részvényre megállapított osztalék meghagyható lévén, vagyis e czéla 8750 frt felhasználván, a külön tartalékra eső 5%-ék és a nyugdíjalapra eső 3%-éknak, vagyis 1014 frt 85 krnak levonása után még 2920 frt 64 kr. a részvényesek rendelkezésére marad.

FARSANG.

A selmeczbányai polgári dal- és zenekör

1899. évi február hó 4-én a városi vigadó nagytermében saját pénzértára javára táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez. A mulatság kezdete 8 órakor. Helyárak: Családjegy 3 személyre 2 frt, azonfelül 2 frt 60 kr. Személyjegy 1 frt. Karzati színművet hely egyestületi tagok és azok családjainak is 1 frt. Személyjegy egyesületi tagok és azok családjainak, valamint

hozhat létre még a rovarok által okozott károsítás, vagy a talaj tulságos nedvessége, vagy a talajban levő tápláló anyagok nagy mértékben való felhalmozódása, vagy a hideg, fagy, tulságos hőség, szárazság, a napfénynek nélkülözése stb.

A virágok színeiről szólva önkénytelenül is felmerül most az a kérdés: vajjon vagyunk-e képesek a virágokat mesterségesen megfesteni?*** Igennel válaszolhatunk e kérdésre. E tekintetben a véletlen játszott nagy szerepet. U. is egy virágkötő nő fehér szegfűvel telt virágtartóba zöld festőanyagot ejtelt s másnap abban nem kis meglepetésére zöld színű virágokat talált. A felfedezést értékesíteni kezdték s annyira tetszett a közönségnek, hogy amikor az ily zöld szegfűket forgalomba hozták, egy darabért öt frankot is adták.

Ezután már tudományosan kezdték a dolgot vizsgálni. Houdas vegyszé kísérletei alatt arról győződött meg, hogy a lúgos festőanyagok a virágokat felszivódás után nem bírják megfesteni, míg a savas festőanyagok a virágokat erősen megfestik. Természetes, hogy a festés gyorsasága különböző a használandó festékek neme és virágfajok szerint.

Igy lehet pl. fehér szegfűt eoizzinnal vörösrre s pikrinsavval sárgára festeni.

*** L. T. K. 1892. évf. 376. és 377. l.

De áztatással gyorsabb a festés. A megfestendő virágok szirmait vízszennő védőanyaggal kell ekkor ellátnunk s aztán a borszeszzel kezelt festőanyagba mártjuk azt be, mikor is már a festés kész.

Lássuk ezek után röviden azt, hogy a természet miképpen ékesítette fel földgömbünkön a virágokat színeivel!

Induljunk ki az egyenlítői övből! A növényeknek alakjai a legváltozatosabbak itten, növekvésük buja, a virágok színe a legpompásabb s illatjaik a leggazdagabbak. Itt van hazája a pálmáknak, baobab-fának, a kaktuszoknak, Agáve-féléknek, Opuntia-fajoknak stb. A folyó vizek mellett diszlik a Cannák, Musák, Aroidák legváltozabb kinézésű csoportja. Az álló vizekben él a Victoria regia, a forró földövi flóra gyöngye. Az őserdőkben a fanemű harasztok, tejnedvű fák, liánok, epidendronok és epiphiták fordulnak elő a legkülönbözőbb, a legszeszélyesebb és legkülönbözőbb alakjaikkal. Az utazók, akik ilyen helyeken jártak, nem győzik eléggé dicsérni s magasztalni e flórának változatos lombját, gyönyörű és erős illatú virágait. A virágok színpompája itt a legnagyobb!

A mérsékelt földöv mezőit, réteit folyó és álló vizeit, ligeteit, berkeit s erdeit, felruházta a

természet az ő kedves virágaival s így színpompával. Ki bírná itt hamarosan felsorolni ama sok fehér, sárga, vörös, kék, ibolya s barna színű virágot, amik itt találhatók. A hagyományos nagy seregétől, minők pl. a Tulipánok, Liliomok, Jácintok, Gyöngyvirág-fajok, Fritilláriák stb. kezdve megtaláljuk a mezőgazdaságitól oly fontos Graminaceákat s a többi növényrendet, küztük a lomb és tülevelű fákkal és cserjékkel egész ie az edényes virágtalanokig, amelyek közül sok fordul elő itten!

A sarkvidéki flóra a rétségeken és tundrákon van képviselve. A rétség a sás- és szittyó-félék fajaiával bővelkedik, de közzöttük a keresztcs virág- uak; boglárka-, rózsafélék, a kőtörő füvek, hanga-félék s néhány fészkes virágu is feltalálható, melyekhez a zuzmók és mohok csatlakoznak. Jellege e flórának az élénk szín. Pl. Laplandban a színek a következő sorrendben fordulnak elő: fehér, sárga, vörös, kék, viola, zöld és narancssárga. A tundrán már csak a mohok lépnek fel. Elmaradnak a zuzmók és mohok s végre a sarkvidék áll előttünk, hol aztán ennek klímája kizárja a növénytenyészetet, lévén itt 9 hónapos tél s 3 hónapos nyár, amely időszak alatt sem olvad el a hó és a jég.

(Folyt. köv.)

az ifjuság számára 50 kr. Jegyek előre válthatók Joerges A. özv. és fia könyvkereskedésében s az estélyen a pénztárnál.

A hangverseny műsora a következő:

1. Nyitány a „Leichte Cavallerie” operából Suppé Ferencztől. Előadja a zenekar.
2. A szerelem. Műdal Gaal Ferencztől. Előadja az énekkar.
3. Bihari érzélgője. Szerző Zsadányi. Zenekar kísérettel előadják Knoblauch Richard és Pencze Rezső urak.
4. Népdalok. Férfikarara átdolgozta Méder Mihály. Előadja az énekkar.
5. Alla Marcja a „Profeta” operából. Szerző Meierbeer. Előadja a zenekar.
6. Az éj. Dal Schubertől. Előadja az énekkar.
7. Mézes hetek. Induló Rosé Gy.-tól. Előadja a zenekar.

Jelmez-bált rendeznek az ezüstyárr alkalmasítottai folyó évi február hó 12-én a szandriki kaszinó termében. A zenét a cs. és kir. 76. sz. gyalogezred zenekara szolgáltatja. A mellékhelyiségekben előadások lesznek. Az igen érdekesnek és kellemesnek ígérkező mulatságra a beletpi jegy férfiaknak 1 frt, nőknek 60 kr.

Farsangi naptár.

Február 4-én polgári 6- és zenekör hangversenye a Városi Vigadóban. — Február 6-án zártkörű alkalmazottak bálja a Sembery teremben. — Február 12-én a vegyes ipartársulat bálja a Sembery-teremben. — Február 12-én az ezüstyári alkalmazottak jelmez-bálja a szandriki kaszinó termében.

HIREK.

— **Városi közgyűlés.** A város e havi rendes közgyűlése február hó 14-ik napjára, kedre tüzetett ki. A tárgysorozatot idejében hozni fogjuk.

— **Vasuti szerencsétlenség.** A selmeczbányáról Garamberzenczére f. hó 1-én délelőtt fél 10 óraker elindult személyvonat Garamberzencze mellett kisiklott és a vonatot vívó mindkét gép teljesen hasznavehetetlenné lett; hogy ember életben esett-e kár, erről még nincsen hír. Ime a gépek feldozásának egyik eredménye; csak még további és nagyobb bajok ne legyenek a jövőben! Hányszor szólaltunk fel a gépek roztsantsága miatt és ugyan hányszor lettünk meghallgatva illetékes helyen?!

— **Halálözös.** A Iyccuram kiltűzött gyszalobogó szomoruan hirdeti, hogy egy kis deák, Takács Ernő I. osztályu tanuló meghalt. Még csak bimbózó virág volt, de elrabolta a gyilkos kór, a gyermekrabló difteritisz, mely nagyon is rövid két nap alatt hozott mély gyszát a szülőknék, kiknek egyetlen szemefényük, reménységük volt, gyszát kis társainak, barátainak, kik őt mint testvért szerették s gyszát tanárainak, kik az élénk, szorgalmas illetendő gyermeknek szép jövőt jósollak. Tegnap temették el a kedves halottat, temetése nagyon szomorú volt. A törvény ridég keze ellitotta társait, tanárait atól, hogy koporsója köré gyűlve Isten hozzád mondjanak, csak távolról, nagyon távolról nézhettek, miként viszik ki a temetőbe örök pihenőre. De ha a virág beszélni tud a virághoz, akkor a koporsóra tett baráti koszoru elmondta, hogy a jó pajtásos szeretete melynek kifejezője a koszoru, elkísérte a sir széléig, a honnan fohászt küldött az égbe oda, a hol a kedves halott örök békére talált. A gyszós szülőket alig tudjuk megvigasztalni, majd küld enyhet nekik fájdalomkra az, ki magához vette, majd csillapítja fájdalmukat ő, ki őket még ott is ismeri.

— **A difteria áldozata** lett Szűcs József akadémiai tanárségéd. Pénteken lett rosszul s kedden már halott volt a 22 éves élet erős fiatal ember. Megdöbentő az, hogy milyen gyorsan báu el a veszélyes kór, még azokkal is, akikben teljes virágában van az életérő. Az elhunyt szép reményű fiatal embert nemcsak szüleinek s pályatársainak, de az egész városnak igaz részvéte kíséri korai sirjába.

— **Köszönet nyilvánítás.** Takács Miklós kereskedő és neje e helyen is köszönetet mondanak mindazoknak, kik egyetlen fiúnak elvesztése fölött érzett mély fájdalmukat jóleső részvétükkel enyhíteni igyekeztek.

— **Selmeczi Regalitis és Trabucos.** A székes fővárosban is nagy keresletnek örvendő selmeczi szivarok ujjakkal szaporodnak, mert amint értesülünk, dohánygyárunkban már a legközelebbi napokban megkezdik a Regalitis és Trabucos szivarok gyártását. Eddig városunk közönsége csak a Britanici tekinthette az itteni dohánygyár legfinomabb készítményének s bizony nem egyszer pirultunk ha kedves vendégeink előtt a selmeczi nevezetességék között dohánygyárunkat ily foglalkósan kellett bemutatnunk. Jövőre névze már nem lehetünk többé ily kényes helyzetnek kitéve s mi annál nagyobb örömmel adunk erről hírt, mivel az új szivarjajok készítésével, egyttal a gyári munkások s ily városunk közönségének érdekeit látjuk az illetékes körök részéről előmozdítani, valamint tapasztaljuk a legutóbbi időt illetőleg dohánygyárunknak elismerésre méltó fejlődését is.

— **Érdekes esküvő** volt mult hó 30-án déltán. Satek József rendőröt adta össze Granek István rendőr leányával, Granek Irmával a rendőrőrkapitány, mint anyakönyveztetik. A tanuk rendőrtisztek voltak s násznép nagyrésze is a rendőrök-ből telt ki, ug, hogy valóságos rendőri esküvő s illetőleg mulatság volt, mert az esküvő után kedélyes mulatság következett a Zöldfánál.

— **Az iparhatóság megbízottak** alakuló gyűléseitét folyó évi január hóban tartották meg Krausz Kálmán rendőrőrkapitány elnöklése mellett. Elnöknek egy hangulag Oszvald Gusztáv választott meg. Az elnök választás után megalakult az egyes csoportok és pedig. Az iparajástromok ellenőrzésére Oszvald Gusztáv, Hornyacsek István, Baumerth Gyula és Csiba István; a tanoncziskolák látogatására Baker Alajos, Geiger Márk, Velics György, Stark Mihály, Waltersdorfer Károly, Tuschl Gusztáv; a műhelyek látogatására Zsoldos Sebő, Gvzrk Mihály, Schusler Kálmán, Chrien Károly, Matzan Ferencz, Krause József, Teleki Antal, Barth Antal; a gyárak megvizsgálására Fizély Károly, Frieber Ferencz tagok küldettek ki. Megbízható s az ipatügy iránt már saját érdeklükben is érdeklődő férfiak kezébe került tehát ez évben városunk iparának fejlesztése és a korszin vonalára való emelésének munkálása,

— **Rendőri hírek.** Betöréses lopás F. hó 29-én éjjel feltörték Geiger Márk fűszerkereskedőnek a Deák Ferencz-utczában levő raktárát s abból mintegy 70 kiló lisztet loptak el. A károsult jelentést tevén, Erdély János rendőrbiztos megindította a nyomozást, a nyomon Szlinka Márton napszámot vette gyanuba, aki konokul tagadott ugyan, de 3 éves kis gyermeke elárulta, mert megmutatta a rendőrbiztosnak, hogy hol van a liszt, amit apja az éjjel hozott. Hosszas vallatásra bevallotta azután Szlinka Márton is, hogy ő törte föl a raktárt s lopta el a lisztet. Átkísértet a kir. járásbíróshoz. — Talált tárgy. Egy kis arany-szívet talált egy cseléd Szt.-Antalban. Tulajdonosa kellő igazolás után átveheti a rendőrkapitányi hivatalban. — Megtalált a karekpenztári könyv. A mult héten elveszett a Deák Ferencz-utczában egy K. I. jelű selmeczi takarékpénztári betétkönyv. A könyvet Mrnyicska Zusza cseléd találta meg, aki eldugta s midőn gazdája, Hósek János vendéglős véletlenül megtalálta nála, azt mondotta, hogy a könyv az övé s a pénzt ő takarította meg. A gazda gyanusnak találta az esetet s bejelentette a rendőrségnek, hol a cseléd beismerete, hogy a könyvet találta. A betétkönyv kiadatott a tulajdonosnak, a cseléd ellen pedig eljárás tettelet folytatnha jogtalan elszajtatás miatt.

— **Fontos közlemény.** Nehezen emészthető ételek csak mértékletes élvezete is gyakran különféle gyomorhajokat von maga után, melyek

— ha figyelembe nem vétetnek — könnyen nehéz betegségekbe fajulnak. Oly bajok elhárítása a Dr. Rosa gyomorérti balzsamának kitűnő hatása bizonyított és tanácsos hogy ezen készítmény egy háztartásban se hiányozzék. Valódi kapható az itteni gyógyszerárókban és Fragner, B. főraktárában, Prága 203—III. Lásd a hirdelményt.

IRODALOM.

— A „tanítók (tanítóknak) jogai és kötelességei” című műre hirdet előfizetési felhívást Dr. Szabó Mihály, Alsó-Fehérvármegye kir. tanfelügyelője. Minthogy a mű igazán közérdeklő, közöljük az előfizetési felhívást. Az érdeklődőknek felvilágosítással készséggel szolgálunk.

A felhívás a következő:

Azon általánosán érzett hiány, hogy Magyarország mintegy 25 ezer tanítója, mindez ideig nélkülözött egy oly közi könyvet, melyben a tanítói állással járó kötelességek és jogok rendszeresen fel lettek volna dolgozva: ismertetve arra, hogy a fennálló törvények és rendeletek alapján „Tanítók jogai és kötelességei” cím alatt összeállítandó mindazon tudnivalókat, a mik a tanítót nemcsak állásánál, de személylél fogva is illetik.

Ugyanis az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. megalakította óta népokatasági adminisztrációk részint törvényhozási, részint rendelkezési után annyira kiszélesült, hogy abban ma már utmutató vezérfonal nélkül nemcsak az újabb nemzedék, hanem azok is, kik e téren huzamosabb idő óta működnek, kellő precizitással eligazodni képtelenek. E tájékozatlanságból származik aztán az a sok közbeeső intézkedés, mely ugy az egyeseknek, mint a feleltes hatóságoknak annyira idejét és munkáját rabolja el.

A „Tanítók jogai és kötelességei” mint uttörő e hiányokon segített óhajtván, hű és biztos tanácsadója lesz minden jellegű és foku népokatasági intézetnél működő tantereknek s főleg az elemi, polgári és felső népokolai tanítóknak és tanítónőknek, ugyisntlen mindazoknak, kik a népokatasági-ügygel bármely szempontból foglalkoznak. Használatjait és munkát a tanfelügyelő és közgazdasági bizottságok, a városi hatóságok és községi előjárások, iskolaszékek és gondnokságok, az iskola fontartók, kisdoktörök és a szülők is. A tanító- és tanítónők-középközben az iskolai szervezeti tanításnak alapul szolgálhat, — azon növendékekre nézve pedig, kik e képzésnek elvégzése után új pályájukat kezdik meg; nélkülözhetetlen utmutató lesz az életben.

A „Tanítók jogai és kötelességei”-ben sorveszen és összefoglalólag csoportosítva fel vannak dolgozva a maig érvényben levő összes törvények, szabályrendeletek, utasítások, rendeletek, döntvények, elvi jelentőségű határozatok stb. oly módon, hogy minden tétel után záró jel közt közlve van az illető törvény megfelelő szakasza, vagy a rendelet, döntvény stb. kelte és száma, s ily belőle a kellő felvilágosítás azonnal megszereshető.

A munka terjedelmű munka 1899. márczius második felében jelenik meg s 2 frt előfizetési árért bérmentesen fog megküldeni.

Kívánatra postai utánvétellel is küldök, ha az ez iránti megrendelés 1899. márczius közepéig hozzáz beérkezik. Az ily utánvétellel szállított példány ára szintén 2 forint lesz, de a portó a megrendelőt fogja terhelni.

A könyv megjelenése után is kapható a szerzőnél 2 frt 60 kr árban és 20 kr portó felszámítása mellett. Bolli árá jóval magasabb fog lenni.

Az előfizetési pénzeket és megrendeléseket posta-utalványon szerzőhöz (Nagy Enyedre) kell küldeni.

— **Makay István** pápai főgymnásiumi tanár egy Verne-féle regényt ír, melyet a közönség pártfogásával szándékozik kiadni. Az előfizetési felhívás az érdekesnek ígérkező műre a következő: „Repülőgépen a Holdba” cz. csillagászati regényem az 1899-ik év folyamán mintegy 20 eredeti illusztrációval az „Athenaeum” irod és nyomdai r.-társaság kiadásában fog megjelenni. Eredeti, magyar nyelven írott, tudományos, fantasztikus regényirodalmunk nincs, s így e mű a maga nemében uttörő s hézagpótló. Mint a Verne-féle világhírű regények, ez is tudományos alapigazságokon épül fel, de egyrészt magyar szereplőkkel, magyaros stylusban van írva, másrészt két nevezetes problémát tárgyal, mi Vernénél hiányzik. Egyik a repülőgép feltalálása, másik a holdi vidékek, selenologiai alakulásuk tüzetes fejtegetése s az élet általános jelenségeinek nyilvánulása. Fizikai, csillagászati, növény-, állat-, ásványtani, biologiai, meteorologiai, geologiai igazságok, ismert tüneményeken épült e mű s amellett, hogy szórakoztató, érdekesfeszítő: pozitív ismeretek birtokába is juttat. Érdeklődéssel olvashatja e művet laikus és szakember, ifjú és vén mindkét nemből, de főleg az ifjuság. E csillagászati regény szerényen lép Magyarország olvasóközönsége elé. Nincs sem nagy nevű írta által írt előszava, sem gazdag pártfogója, ki az utat egyenlítő. Tiszán az olvasóközönség fogja neki a létjogot megadni s egyttal felelni azon kérdése: vajjon bevállik-e nálunk ily regény? Előfizetési ára fűve 1 frt 20 kr. diszkrétésben 1 frt 80 kr. Bolli ára magasabb lesz. Kérem a mélyen tisztelt olvasóközönséget s a könyvtárakat, hogy a megrendelést legkésőbb 1899. márczius 1-ig hozzam el juttatni sziveskedjenek. A mű ára a megjelenskor is fizethető. Pápa, 1898. október hó. Makay István, főgymn. tanár. Előfizetéseket lapunk szerkesztősége is elfogad.

— **A német nyelv tanulására** általánosán kedvelt Röder Adolf-féle Levélszerinti oktatás harmadik javított és tökéletesen átdolgozott kiadásában. Füzetes alakban indul meg a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedés kiadásában. A német nyelv gyakorlati nagy szükségessége volt eredményezi a sűrűn felburjánzó nyelveket, melyek minden rendszer nélkül képzítve, csak megneghezítik annak a munkáját, aki a nyelvet elsajátítani akarja. Röder „levelei” annyiban különböznek ezektől, hogy a Toussaint-Langenscheidt-féle módszert követve, világos és könnyű példákkal szolgálnak és belőlük könnyű szerrel lehet megtanulni nemcsak a grammatikát hanem azt is, hogy kell nemtől beszélni. E módszer feleslegessé teszi a nyelvmestert és minden tekintetben szabatos és megbízható. Az új kiadás jóval terjedelmesebb az előbbieknél és hogy mindenki könnyen hozzájuthasson, füzeteként is kapható. Egy-egy füzet ára 20 kr. A füzetek akár egyenként, akár 5–5 füzetre való előfizetéssel szerezhetők meg. Röder könyve hosszú gyakorlati tüpprobáját állta meg, ezért új kiadását is mindenkinek, aki a német nyelvet tökéletesen elsajátítani akarja, melegen ajánljuk.

— **Érdekes heilap** ez idő szerint kétségkívül a „Rejtelmes Világ”, emez egyetlen magyar lap, mely a modern spiritizmusmal foglalkozik. A „Rejtelmes Világ” újkör már a III. évfolyamba lépett s azóta teljesen új alakba, megbővülve, állandóan igen csinos borítékban, több szép képpel díszítve jelenik meg. Legújabb száma két szenzációs fényképfelvételt közöl Crookes Vilmos, a hírneves angol egyetemi tanár kísérletezése közben igen sokszor a sokaknak meglepett King Katie megtestesült szelleméről; a lap élénk, változatos s gazdag tartalmából pedig a következőket emelhetjük ki: szerkesztési javaslat (Dr. Dean Clark után B. M.) — A kísérletezésről (Nérei Ödön). — King Katie. (Tóvölgyi Titusz). — Tárca: Esmék, ti földi gondok... (Kölmény; Petrus Jenő). — Az örkődő anyai szellem (Mrs. Burrows után B. M. J.) — Egyről-másról (Tud-e hamar egy jó viccezt, vagy a megszorult szerkesztőség.) Tréfás melodráma. — Az atya és elhunyt fia. — A szellemhajtó. — Bismarck halála és a szomnambulizmus. — Még szellemhajtó. — Egy materializáció a 18. század elején. — Irodalom. — stb. stb. — A „Rejtelmes Világ” kétféle kiadásban jelenik meg. Az egyszerűnek előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., a finom papírosra nyomtatott pedig: 10 frt, illetve 5 frt és 2 frt 50 kr., mely összeget a kiadóhivatásnak: Budapest, VIII., Üllői-ut. 12. sz. (Müller A. könyvkereskedése) kell beküldeni, a honnan kívántra bárkinek szívesen küldenek mutatványszámot.

42. sz. 1898. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmeczbányai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a selmeczbányai városi árvtár végrehajtónak Simonidesz Pál és neje végrehajtást szenvedő elleni 575 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a selmeczbányai kir. járásbírósg területén lévő Simonidesz Pál és Csernák Katalin tulajdonára elbejegyzt a selmeczbányai 1908. sz. tjkvben A + 1165. hrsz. a. drienová nevű szántó és rét 156 frt, ugy az A + 1167. hrsz. a. ugyanoly nevű szántó és rétre 419 frt ezennel adószert megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi április hó 7-ik napján délelőtti 10 órakor ezen kir. járásbírósg telekkönyvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerésvényt átszolgáltatni.

Kelt Selmeczbányán, 1899. évi január hó 22-ik napján.

A selmeczbányi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

Liha Antal,
kir. jbiró.

2330. sz. 1898. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmeczbányai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a selmeczi népbank végrehajtónak Zacharowszkyne Pindroch Antónia végrehajtást szenvedő elleni 300 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtást ügyében a selmeczbányai kir. járásbírósg területén lévő a selmeczbányai 248. sz. tjkvben Zacharowszkyne Pindroch Antónia tulajdonára elbejegyzt A + 421. hrsz. 33/II. néppöss. sz. hevér ház és kertre a vöröskút alatt az árverést 605 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi február hó 27-ik napján délelőtti 10 órakor ezen kir. jbiróság telekkönyvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerésvényt átszolgáltatni.

Kelt Selmeczbányán, 1898. évi december hó 13-ik napján.

A selmeczbányai kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Liha Antal, kir. járásbíró.

8. sz. 1898. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmeczbányai kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Singer Miksa végrehajtónak Pattáné Toperczel Mária végrehajtást szenvedő elleni 48 frt 57 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a selmeczbányai kir. járásbírósg területén lévő Pattáné Toperczel Mária tulajdonára elbejegyzt a selmeczbányai 262. sz. tjkvben A + 413. hrsz. a. 48/II. néppöss. sz. u ház és kertre az új utnál az árverést 573 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi április hó 5-ik napján délelőtti 10 órakor ezen kir. jbiróság telekkönyvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatva lesznek.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerésvényt átszolgáltatni.

Kelt Selmeczbányán 1899. évi január hó 22. napján.

A selmeczbányai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Liha, kir. jbiró.

Eladó telek.

Zsigmond-utcai 117. számú

Glésl-fele telek, házzal

— melyben 4 szoba és pincoza is van —

szabadkézből eladó.

Felvilágosítást a tulajdonos ad.

Kaiser

MELL-BONBONJAI

minden köhögés elleni szert felül-mulnak.

2360 Közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanúsítja a biztos sikert köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodásnál.

1 csomag ára 10 és 20 kr.

Alapított 1830.
Kapható MÁRKUS M.
czukrászatában
Selmeczbanya
Deák Ferenc-utca 9/5 sájtátház

A legjobbnak bizonyult HAZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményez, a megromlott és hibás véralaktrészelt eltávolítja (ami az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorhajt, és p. étvágytalanságot, savanyu fölbőgést, hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, gyomorgörcsöt, a gyomor tülkerhelését étellel, nyálkásodást, vértolulást, hámorhoidákat, női bántalmakat, bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. Rosa-féle balzsam Prágai házi kenőcs

FRAGNER B. gyógyszerésztől Prágában 203-III.

Ki az emésztése minden munkáját új életre serkenti, egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön híres, bevált háziszser. 1 üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt.

Dobozban 25 és 35 kr-ával.
Postán 6 krral drágább.

Higyelemzetes! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai Fragner B. gyógyszerésztől és figyeljen arra, hogy a Dr. Rosa balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerék védjegy legyen; a prágai házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható három szögletes védjegy. — A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, díjat kap! — Elismert levelek ezrei rendelkezésre állnak.

Raktárak Budapestben:
Török József, Egger A. Thalmayer és Seitz, Kochmeister utódiái
gyógyszerházban,

Főraktár a készítőnél **B. FRAGNER** Apotheke „Zum schwarzen Adler” in Prag, Eck der Spornergasse Nr. 203.

HIVATALOS RÉSZ.

909. sz./sz. v. 1899.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazok, kik IV. oszt. ker. adó alá tartozó állandó fizetést, nyugvagy kegydíjat huznak, miszerint jövedelmük bevállása czéljából a városi adóhivatalnál most már **f. évi február hó 8-áig** annál is inkább jelentkezzenek, mert ellenesetben adójuk hivatalból fog megállapíthatni és a be nem vallás az 1897. XXIX t.-cz. 31. §-a értelmében jövedéki kihágásnak minősítettik.

Selmeczbányán, 1899. január hó 30-án.

Városi adóhivatal.

908. sz./sz. v. 1899.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazon adókötelesek, (kereskedők, iparosok, mészárosok, koresmárosok stb.) kiknek adóköteles tüzeleik vannak, hogy az 1899/1901. évre szóló adó bevállásaikat a városi adóhivatalnál **f. évi február hó 8-áig** annál is inkább nyújtsák be, mert ellenesetben adójuk hivatalból szabatik ki, s a be nem vallás eltilkoltásnak minősítve, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 100. §-a alapján fog elbíráltni.

Selmeczbányán, 1899. január hó 30-án.

Városi adóhivatal.

76. sz./1899. polg.

Értesítés.

Értesitem a t. választó közönséget, hogy az 1899. évi ápril hó 4-ig tartó megbizatással megválasztott törvényhatósági bizottsági tagok helyének betöltése f. évi január hó 24-ére kitűzött választási eljárás megejtetvén, mint legtöbb szavazatot nyerők az alábbiak választattak be és pedig 1899. ápril 4-től 1905. évi ápril 4-ig tartó megbizatással.

Selmeczbányáról:

1. Csiby Lőrincz	387	szavazattal
2. Farbaky István	386	"
3. Paulovich József	384	"
4. Nyilray László	381	"
5. Sobó Jenő	379	"
6. Csiba István	379	"
7. Cséti Ottó	373	"
8. Hein Ferencz	363	"
9. Heigel Albert	270	"
10. Händel Vilmos	240	"
11. Oszvaldt Gusztáv	233	"
12. Bencze Gergely	218	"
13. Kachelmann Farkas	216	"

Bélabányáról:

14. Hidvéghy Árpád	295	szavazattal
--------------------	-----	-------------

Az 1886. XXI. t.-cz. 42. §-a értelmében a választási eljárásra vonatkozó panaszok, illetőleg a megválasztott tag választáshoz való képessége ellen emelt felszólalások a választástól számított 15 nap alatt (tehát f. évi február 8-ig bezárólag) az igazoló választmányhoz Svehla Gyula elnök útján lesznek benyújtandók.

Selmeczbányán, 1899. január 25-én.

Szitnyai József s. k.
polgármester.

9094./1898.

Hirdetmény.

A város törv.-hat. bizottsága folyó év és hó 13-án tartott közgyűlésében elvben elhatározta, hogy iskolák elhelyezése czéljára Lang Lajos és neje Klima Johannának a selmeczbányai 1142. sz. tjkvben I. tulajdonát képező 1. sor 2285. hrsz. 59. összeírású számú házat és 156 □-öl telket Hodrusbányán 2000 frt vételárban megveszi.

Jelen ügynek másodizbeni érdemleges tárgyalása az 1899. évi február havi törv.-hat. bizottsági közgyűlés tárgysorozatába fog felvétetni s ezan határozat ellen az 1886. évi XXII. t.-cz. 113. §-a értelmében e város kötelékébe tartozó bármely polgár és azok, akik e város területén vagy határában ingatlan vagyonnal birnak, a törvényhatóságához felfolyamodhatuak.

Selmeczbányán, 1898. évi decz. 21-én.

Szitnyai József
polgármester.

488./1899. szám.

Hirdetmény.

Selmecz-Bélabánya szab. kir. bányaváros tanácsa pályázatot hirdet a Steffultón rendszeresített róm. kath. tanítói állásra, melylyel évi 400 frt fizetés, természetbeni lakás, 20 köbméter tüzifaátalány és a beiratási díj szokásos élvezete van összekötve.

Kellékek: tanképesítő oklevél, fedhetetlen előélet s kellő jártasság a magyar, német s tót nyelvben. Az egy évi próba-időre megválasztott csakis a sikerrel betöltött egy év leteltével véglegesítették s szükség esetén a város bármely más iskolájába áthelyezhető.

A pályázat záros határideje 1899. évi február 20-ik napja s a kérvények a város tanácsához intézendők.

Selmeczbányán, 1899. évi január 20.

Szitnyai József
polgármester.

Az 1900 évi párisi nemzetközi kiállításon tartandó kongresszusok szabályzata.

1. §.

Az 1900-ik évi vilákkiállítás tartama alatt Párisban nemzetközi kongresszusok rendszeresítenek; valamennyi kongresszus szervezete és működése a jelen szabályzat határozmányainak van alávetve.

2. §.

Az 1900-ik évi kiállítás nemzetközi kongresszusai tizenkét csoportba vannak beosztva, a mint következők:

I. csoport. Nevelés- és oktatásügy.

II. " Művészet, iparművészet, szépirodalom, színművészet, történelem, régészet.

III. " Matematikai tudományok (matematika, mechanika, csillagászat, geodesia).

IV. csoport. Fizikai és vegytani tudományok és ezeknek alkalmazása (fizika, vegytan, meteorologia, phisikai és vegyészeti iparágak).

V. " Természettudományok (földtan, ásványtan, növénytan, állattan, bonctan, élettan, embertan).

VI. " Orvosi és gyógyszerészeti tudományok.

VII. " Alkalmazott mechanika, mérnöki tudomány és tengerészeti technika, közlekedési eszközök.

VIII. " Mezőgazdasági tudományok (agronómia, mezőgazdaság, szőlészet, mezőgazdasági iparok, kermészet, erdészet, vadászat, halászat).

IX. " Nemzetgazdaság, törvényhozás, statisztika.

X. " Társadalmi tudományok (társadalmi gazdaság, egészségügy, jótékonyosság).

XI. " Gyarmattügy és földrajzi tudományok (földrajz, phisikai földrajz, tudományos s földrajzi kutatások).

XII. " Ipar és kereskedelem (általánoságban).

3. §.

Az 1900. évi kiállítás nemzetközi kongresszusai a francia kormány védnöksége alatt állanak.

A kormány védnöksége a közigazgatási hatóságokat, a kongresszusokon nyilvánított vélemények vagy az ott hozott határozatok tekintetében bármikép sem feszélyezheti. Vallás- és politikai kérdések tárgyalása egyáltalában tilos.

4. §.

A kongresszusi helyiségek felügyelete a kiállítási igazgatóság hatáskörébe tartozik.

5. §.

Az 1900-ik évi kiállítás kongresszusaira vonatkozó összes levelezések a vezérbiztoshoz (Commissaire général) czimzendők. (Ügykezletesi vezérigazgatóság, Direction générale de l'Exploitation, — Kongresszusok, Congrès).*

6. §.

A nemzetközi kongresszusokra vonatkozó kérelmek és azoknak szervezetét illető kérdések tanulmányozásáról tizenkét, a 2. §. alatt felsorolt csoportnak megfelelő külön csoportbizottság gondoskodik; a bizottsági tagokat a vezérbiztos előterjesztésére a kereskedelem-, ipar-, posta- és táviratügyi minister nevezi ki. Ezen bizottságok mindegyike saját kebeléből elnököt, egy alelnököt és egy titkárt választ.

7. §.

A kongresszusok szervezése és vezetése, nemkülönben a csoportbizottságok által előterjesztett javaslatok felülbírlata az országos bizottság hatáskörébe utaltatik, mely a kiállítás ügykezelő igazgatójával egyetértésben működik.

Az orsz. bizottság a következő tagokból áll:

1. A kereskedelem-, ipar-, posta-, és táviratügyi minister által a vezérbiztos előterjesztésére az előbbi szakasz alapján szervezett csoportbizottságok kebelén kívül kinevezett egy elnök és három alelnököl.

2. A csoportbizottságok elnökei és alelnökeiből.

4. Egy a kongresszusok szervezésére kiküldött vezérmegbíztottból (délégué principal).

4. Egy a vezérbiztos által kijelölt előadó és titkárból.

8. §.

A jelen szabályzat végrehajtására szükséges részletes utasításokat az országos bizottság dolgozza ki.

* M. Alfréd Picard Commissaire général de l'Exposition internationale de 1900 Paris. 2. Avenue Rapp.

9. §.

A jelen szabályzatban előre nem látott minden esetben az országos bizottság határozata kérendő ki, a mely végérvényesen dönt.

10. §.

Az országos bizottság tagjai minden kongresszuson szabad bemeneti joggal bírnak, tanácskozási joggal azonban csak azoknak a kongresszusokon vehetnek részt, a mely kongresszusoknak tagjai.

11. §.

A különféle kongresszusok megtartását indítványozó bejelentéseknek tartalmazniuk kell az illető kongresszus általános programját és megjelölendő a kongresszus által elérni szándékolt cél is.

A bejelentő kérvényben felsorolandók a kongresszus megtartását kezdeményező személyek nevei és megjelölendő az is, hogy a bejelentett kongresszus mennyiben képezi valamely előbbi kongresszus folytatását.

12. §.

Az igazgatóság a kongresszusokra vonatkozó kérvényeket és programokat a csoportbizottságokhoz utalja; a csoportbizottság a kérvényeket és programokat felszereli és azokat felülvizsgálata az országos bizottsághoz felterjeszti, a mely az elfogadást vagy a visszautasítást a vezérbiztosnál javaslatba hozza.

13. §.

A csoportbizottságok mindegyike illetékesi körében megállapítja azon kongresszusok jegyzékét, melyeknek megtartását kívánatosnak tartja; a vezérbiztos ezen jegyzéket az országos bizottság felülvizsgálata alá bocsátja.

14. §.

A nemzetközi kongresszusok a jelen szabályzatban foglalt általános határozmányok keretén belül szervezetüket és igazgatási teendőiket maguk állapítják meg. E célból minden kongresszus számára egy szervező bizottság alakítatik, melynek feladata a kongresszusi munkálatokat előkészíteni és a kongresszust az igazgatóságnál képviselni.

15. §.

A szervező bizottságot a csoportbizottságok előterjesztésére az országos bizottság véleményének meghallgatása után a vezérbiztos nevezi ki.

A kongresszus megtartását kezdeményező személyek tagjai a szervező bizottságnak.

16. §.

Korábbi kongresszusoknak folytatását képező kongresszusoknak megengedhető, hogy az 1900-ik évi kiállítás nemzetközi kongresszusai sorában eddigi szervezetük érintetlen fenntartása mellett vegyenek részt. Ily kongresszusokat az igazgatóságnál egy vezérbiztosnál bejelentett és általa elfogadott szervező bizottság képviseli.

17. §.

A szervező bizottságok a kongresszusi tanácskozások általános programját, az előre készített jelentés tárgyat képező kérdések és a kiszemelt előadók névjegyzékét, az ülések előrelátható számát, az illető kongresszus megtartására javaslatba hozott időpontot és a gyűlések számára szükséges helyiségekre vonatkozó kívánásokat legkésőbb 1899. évi október hó 1-ig a kiállítási igazgatóság elé terjeszteni kötelesek.

18. §.

Az üléseken csak kongresszusi tagok, a francia hatóságok kiküldöttei és a külföldi kormányok kiküldöttei terjeszthetnek be munkálatokat és vehetnek részt a vitaközös és tanács-

kozásokban. A jogosultak részére a kiállítás ügykezelő igazgatója a csoportbizottságok javaslatára, személyre szóló jegyeket állít ki.

19. §.

A kongresszusi jegyzőkönyvek kinyomatásáról és kiadásáról, valamint az ellenőrzésről az országos bizottság gondoskodik. A közzétételből eredő költségek a kiállítási igazgatóságot terhelik.

20. §.

Tekintettel a jegyzőkönyvek közzétételére, minden szervező bizottság később meghatározandó határidőig köteles lesz az országos bizottsághoz betérjeszteni:

1. az ülési jegyzőkönyveket.

2. a kongresszuson részt vett tagok névsorát.

3. az ingyen vagy ellenérték fejében kívánt jegyzőkönyv példányok számát.

21. §.

A szervező bizottságoknak kívánatra kiszolgáltatnak azon jegyzőkönyvek, a melyek azt érdeklik; az ingyen kiszolgáltatandó példányok száma legfeljebb ötvennel haladhatja meg az illető kongresszus tagjainak számát. Ezenfelül később meghatározandó ellenérték fejében a mindenkor szükséges példányok rendelkezésre fognak állani.

22. §.

A szervező bizottságok részletes jelentéseiket és kiadmányait 50 példányban a kiállítási igazgatóságnak beszolgáltatni kötelesek.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései.

1899. január 25-től — 31-ig.

Halálozások.

Sorszám.	Az elhunyt neve.	Kora	A halál oka
1	Petrának János	25 é.	hasi hagymáz
2	Ábrahám Emma	10 h.	gümőkór
3	Özv. Lepkő Tóbiásné	70 é.	végelgyengül.
4	Poprácz Anna	16 n.	heveny béh.
5	Poprácz Róza	16 n.	heveny béh.
6	Takáts Ernő	10 é.	vörheny
7	Králik András	54 é.	tüdődob
8	Obernauer Mária	22 h.	vörheny
9	Floka Vilmos	15 h.	nehézkór

Születések.

Sorszám.	A szülők neve.	A gyermek néme.	Lakóhely.
1	—	—	—
2	özv. Heniger Ferenczné	leány	Selmeczibánya
3	Kolompár Lajos	leány	"
4	Sztojka Róza	leány	"
5	Müller József	fiú	"
6	Stahl Mária	fiú	"
7	Praschek Alajos	fiú	"
8	Jicsinszky Janka	fiú	"
9	Mezner Ferenc	leány	"
10	Havelka Mária	fiú	"
11	Weisz Ignác	leány	"
12	Gálik Katalin	leány	"
13	Singer Miksa	leány	"
14	Engel Paula	fiú	"
15	Pleva István	leány	Bélahánya
16	Strunga Kati	leány	Bélahánya
17	Gálik Antal	fiú	Hodrusbánya
18	Baró Julia	fiú	"
19	Lipniczky Antal	fiú	"
20	Kupez Mária	fiú	"

Házasság.

Sorszám.	Az egybekelték nevei	Lakhelye
1	Sátek József Grának Irma	Selmeczibánya

Üzleti hetiszemle.

1899. évi február hó 2.

Az időjárás e héten száraz volt és csak a körülöttünk lévő nagyobb piacokon beállott ár-emelkedés volt az oka annak, hogy csekély behozattal mellett a gabonaméteket csak magasabb árakon lehetett megvenni. Ezen körülmény a szurómárvásárt is befolyásolta annyira, hogy itt is csak drága pénzért lehetett ugyl hízalásra, mint levágásra vásárolni. Más élelmiszerek behozata is az ezen időben szokottnál is csekélyebb volt. A mi pedig a liszt árakat illeti, ezeket a helybeli kereskedők, dacára annak, hogy a malmok lényegesen felemelkedtek, még a múlt heti árakon adták:

Buza q 9 frt 80 kr. Zab q 7 frt. Sárga q 2 frt. 20 kr Kukurica q 6 frt 20 kr Köleskása q 11 frt 20 kr Árpa q 7 30 kr Kávé kilója 1:50—2:10 kr Czukor (süveg) 46 kr Czukor (koczká) 48 kr Tojás darabja 3 kr Vaj kilója 80 kr Tehén túró kilója 20 kr Juh túró kilója 36—40—44 kr Borsó kilója 12 kr Lencse finom kilója 24 kr Bab fehér kilója 8 kr Mák kilója 36 kr Paprika kilója 50 kr Só finom tábla 13 kr. Más jó minőségű liszt $\frac{9}{17:50}$ $\frac{1}{17:10}$ $\frac{2}{10:40}$ $\frac{3}{15:80}$ $\frac{4}{15}$ — $\frac{5}{14}$ — $\frac{6}{14}$ — $\frac{7}{10:50}$ Liszt Pesti hengeralmi $\frac{9}{18}$ $\frac{1}{17:50}$ $\frac{2}{17}$ — $\frac{3}{10:50}$ $\frac{4}{18}$ $\frac{5}{15}$ $\frac{6}{14}$. Kenyér fehér 14 kr barna 12 kr Petroleum első rendű 22 kr Szalonna kilója 64 kr Disznózsir kilója 64 kr Marhahus kilója 40—48—52 kr Borjúhús kilója 40—48 kr Sertéshus kilója 48 kr Juhhús kilója 30—32—36 kr. Krumpli kilója 3 kr.

Idegen forgalom.

Selmeczibányán 1899. évi január 25-től — 31-ig.

Szőlő szálloda.

Zintz Gyula utazó Bécs, Fikal Kálmán utazó Nagyvárad, Jurkovich Józsefné hivatalnok neje, Mődertárna, Hofman József utazó Bécs, Tóth Pál igazgató, tanár Miskolc, Policzer Bernát ügyvéd Rózahegy, Klausberger K. ügyvéd Szari, Cserey Ede építő mester, Besztercebánya, Istvanecz János cipész mester, Pöstyén, Spitz Ignác utazó Budapest.

Huugária szálloda.

Guttman H. utazó Bpest, Hrūnvald Sándor utazó Bpest, Beek Otto utazó Bécs, Löffler Mihály utaró Bécs, Klein Bernát utazó Bpest, Pollák S. utazó Bécs, Hegedűs János utazó Bécs, Nobel Mór utazó Bpest, Waldman Sándor utazó Bpest, Reiger J. utazó Bécs, Hartman Lajos utazó Bécs, Mihalik Emil utazó Bécs, Rozsányi József hivatalnok Bpest, Spitzer Samu utazó Bpest, Oszvald Antal utazó Bécs, Tanber Henrik utazó Bécs, Zeppé Herman utazó Görllisz, Besse Dávid s családja tanár, Losonc, Bretschneider Zsigmond gyáros, Bpest, Fekete Fülöp mérnök, Bpest, Kiss Lipót utazó Bpest, Mandl Henrik utazó Bécs, Hirsch M. utazó Bécs, Lővig Ferenc utazó Késmárk, Schön Ottó utazó Bécs, Freiberg E. utazó Bécs, Stoll József utazó Bécs, Székely V. utazó Besztercebánya, Novák Rudolf utazó Haida, Lemberger Simon utazó Bpest, Dornian Ferenc utazó Bpest, Köhn Nánán gyáros Zsarnócza, Sziegfried Miksa hivatalnok, Losonc.

Szerkesztői üzenet.

— **Hivatalnok.** A közigazgatási reformra vonatkozó javaslatok között különösen a városok és községek rendezésére, a tisztviselők kinevezésére, a törvényhatóságok szervezésére, az alsó fokokon a közigazgatási bíráskodás gyakorlására, a tisztviselői minősítés szabályozására, a fegyelmi eljárásra stb. vonatkozó javaslatok már teljesen elkészültek. Hogy azonban a javaslatok mikor kerülnek tárgyalásra s hogy mikor lesznek törvényt, azt a jó ég tudja. Annnyit tudunk, hogy a törvényhatóságokkal még nem köztölték a javaslatokat, pedig valószínű, hogy mielőtt a törvényhozás háza elé vinnék, a törvényhatóságoknak is megküldik a javaslatotl vagy legalább is formalitás kedvéért. Hát várjunk.